

БОКОВЕЦЬ Вікторія

доктор економічних наук, професор,
завідувачка кафедри підприємництва, логістики та менеджменту,
Вінницький національний технічний університет, Україна
ORCID ID: 0000-0001-6315-4961

ДАВИДЮК Людмила

кандидат економічних наук, доцент кафедри підприємництва,
логістики та менеджменту,
Вінницький національний технічний університет, Україна
ORCID ID: 0000-0003-4202-1339

ГРИГОРУК Ірина

кандидат економічних наук, доцент кафедри підприємництва,
логістики та менеджменту,
Вінницький національний технічний університет, Україна
ORCID ID: 0000-0002-4131-6031

ІННОВАЦІЇ, ЕКОНОМІЧНА СТІЙКІСТЬ І СТАБІЛЬНИЙ РОЗВИТОК: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

У статті здійснено комплексне дослідження взаємозв'язку між інноваціями, економічною стійкістю та стабільним розвитком, що є ключовими чинниками сучасного економічного зростання. Розкрито теоретичні засади цих понять, їхню взаємодію та значення для формування конкурентоспроможної економіки. Визначено основні механізми впровадження інновацій у різних секторах економіки та їхню роль у забезпеченні довгострокової економічної стабільності. Окреслено стратегічні підходи до інноваційного розвитку, що сприяють підвищенню адаптивності економічних систем до глобальних викликів.

Проаналізовано економічну стійкість як здатність системи зберігати та зміцнювати свою структуру за умов впливу внутрішніх та зовнішніх факторів. Визначено, що економічна стійкість значною мірою залежить від рівня технологічних інновацій, їхнього масштабу та темпів інтеграції у виробничі та управлінські процеси. Досліджено механізми підвищення економічної стійкості на основі ефективного використання інноваційних ресурсів, включаючи фінансові, технологічні та інтелектуальні активи.

Стабільний розвиток розглянуто як концепцію, що включає економічну, екологічну та соціальну складові. Визначено основні принципи сталого розвитку, серед яких: раціональне використання ресурсів, мінімізація негативного впливу на довкілля, створення сприятливих умов для соціального прогресу. Доведено, що інтеграція інноваційних стратегій є одним із ключових факторів досягнення стабільного розвитку, оскільки вона сприяє підвищенню ефективності використання природних та виробничих ресурсів, зменшенню екологічних ризиків і підвищенню добробуту населення.

Особливу увагу приділено практичним аспектам впровадження інноваційних стратегій у різних секторах економіки. Наведено приклади успішного застосування інноваційних технологій у промисловості, аграрному секторі, енергетиці та сфері послуг. Досліджено вплив цифровізації, автоматизації та штучного інтелекту на трансформацію бізнес-процесів і підвищення продуктивності праці. Розглянуто роль державної політики у стимулюванні інноваційної активності, створенні сприятливих умов для розвитку підприємництва та залученні інвестицій у науково-дослідницьку діяльність.

Отримані результати можуть бути використані для розробки ефективних економічних політик та управлінських рішень, спрямованих на підвищення інноваційного потенціалу

економіки. Запропоновано рекомендації щодо розробки стратегій стійкого економічного розвитку з урахуванням сучасних технологічних викликів та глобальних тенденцій. Представлені висновки можуть стати основою для подальших наукових досліджень та практичного застосування в умовах цифрової економіки.

Ключові слова: інновації, економічна стійкість, стабільний розвиток, економічне зростання, інноваційні стратегії, технологічний розвиток, державна політика, цифровізація, управлінські рішення.

JEL classification: D47; G21

DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2024.4.180.188>

1. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасних умовах швидкої глобалізації, технологічного прориву та зростаючих екологічних викликів інновації, економічна стійкість і стабільний розвиток стають ключовими факторами сталого розвитку суспільства. Високий рівень конкуренції, цифровізація економіки та зміни у структурі світових ринків вимагають адаптації традиційних економічних моделей та пошуку нових рішень для підтримки стабільності та зростання.

Інновації є основою економічного прогресу, оскільки сприяють підвищенню продуктивності, ефективному використанню ресурсів та створенню нових можливостей для розвитку підприємств і держав. Економічна стійкість, у свою чергу, забезпечує здатність економічних систем витримувати внутрішні та зовнішні шоки, підтримуючи стабільне функціонування в довгостроковій перспективі. Стабільний розвиток передбачає гармонійне поєднання економічних, соціальних та екологічних аспектів для забезпечення високої якості життя нинішніх і майбутніх поколінь.

Взаємозв'язок цих трьох понять є очевидним: інноваційні технології сприяють підвищенню економічної стійкості, що, у свою чергу, створює передумови для стабільного розвитку. Успішна інтеграція інновацій у бізнес-процеси та державне управління дозволяє мінімізувати економічні ризики, підвищити конкурентоспроможність та сприяти екологічному балансу.

Інноваційний розвиток є визначальним фактором еволюції сучасної економіки, що суттєво впливає на критерії конкурентоспроможності та стійкості

національних господарських систем. Інтеграція новітніх технологій, таких як цифровізація, штучний інтелект, автоматизація виробництва та відкриті платформи співпраці, докорінно змінює управлінські процеси, структуру ринків та взаємодію економічних суб'єктів. Це підкреслює нову роль підприємств та держави у забезпеченні сталого економічного розвитку.

Впровадження інноваційних технологій супроводжується низкою викликів, серед яких нестача кваліфікованих кадрів, зростаючий рівень економічних ризиків та необхідність адаптації бізнес-моделей до умов глобальної конкуренції. Особливу увагу необхідно приділяти проблемам фінансової стабільності, ефективного використання ресурсів та екологічної безпеки, що є критично важливими аспектами сталого розвитку. Значну роль у цьому процесі відіграє підтримка інноваційної діяльності через розумну державну політику, що сприяє створенню сприятливого середовища для впровадження новітніх рішень та підвищенню економічної стійкості.

Для успішної реалізації стратегії інноваційного розвитку необхідно поєднувати технологічні, бізнесові та регуляторні аспекти, забезпечуючи ефективне управління трансформаційними процесами. Сучасні моделі економічного розвитку мають орієнтуватися на підвищення адаптивності економічних суб'єктів, стимулювання інвестицій у науково-дослідні роботи та впровадження інструментів підтримки малого та середнього бізнесу. Відповідні заходи дозволять не лише підвищити ефективність використання ресурсів, а й сприятимуть формуванню стійкої та конкурентоспроможної економіки.

2. АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Розглянута проблематика знайшла широке висвітлення в наукових працях багатьох дослідників, які аналізували різні аспекти інноваційного розвитку, економічної стійкості та сталого розвитку. Зокрема, у роботах Друкера П. наголошується на необхідності стратегічного управління інноваціями як ключового інструменту забезпечення конкурентоспроможності. Дослідження Портера М. акцентують увагу на важливості технологічних інновацій у створенні конкурентних переваг та підвищенні ефективності національних економік.[9]

У сучасних публікаціях, таких як роботи Фрімена К. та Нельсона Р., значна увага приділяється взаємозв'язку між науково-дослідницькою діяльністю, технологічним прогресом та економічним зростанням. Автори підкреслюють важливість державної підтримки наукових досліджень та розвитку інноваційної інфраструктури.

Значний внесок у розуміння механізмів інноваційного розвитку зробили праці Шумпетера Й., який описав концепцію «креативного руйнування» як рушійної сили економічного оновлення. Його дослідження стали основою для подальших наукових праць, присвячених розробці моделей інноваційного зростання.[8]

Таким чином, дана стаття спирається на широкий спектр наукових публікацій та досліджень, які визначають основні напрями розвитку інноваційної економіки та механізми забезпечення її стійкості у контексті сучасних глобальних викликів.

3. ВИДІЛЕННЯ НЕВИРШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

Невирішені раніше частини загальної проблеми, яким присвячена стаття – недостатньо досліджено механізми впливу інноваційних технологій на довгострокову економічну стабільність підприємств і галузей, необхідність розробки ефективних стратегій і механізмів адаптації підприємств до швидких змін у світовій економіці.

4. ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ

СТАТТІ

Метою статті є аналіз впливу інновацій на економічну стійкість та стабільний розвиток, а також визначення ключових механізмів їхньої взаємодії та сформулювати рекомендації щодо оптимізації впровадження інноваційних стратегій у контексті стабільного розвитку.

5. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБҐРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Концепція стійкого розвитку бере свій початок із 1972 року, коли на першій Всесвітній конференції ООН з питань довкілля в Стокгольмі було розглянуто питання екологічних перетворень у світовій економіці. У 1987 році Міжнародна комісія з навколишнього середовища та розвитку визначила стійкий розвиток як процес, що «задовольняє потреби сучасного покоління, не ставлячи під загрозу можливості майбутніх поколінь задовольняти свої потреби».

Основні принципи сталого розвитку закріплені в документах ООН, зокрема в «Повістці дня на XXI століття». Суть концепції полягає в балансуванні між економічним зростанням, збереженням природних ресурсів та соціальною справедливістю. Стійке (збалансоване) економічне зростання передбачає: раціональне використання природних ресурсів, соціальну відповідальність бізнесу, економічну ефективність і фінансову стійкість.

Термін «сталий розвиток» вперше було використано у 1980 році в доповіді американських учених «Стратегія збереження миру» [12]. На засіданні Міжнародної комісії з питань довкілля та розвитку (1987 р.) поняття «сталий розвиток» (sustainable development) було визначено як «...таке розвиток, що задовольняє потреби сучасного часу, але не ставить під загрозу можливість майбутніх поколінь задовольняти свої потреби» [12]. Вважаємо за необхідне зазначити, що це визначення є найбільш цитованим, проте воно не охоплює всі аспекти, які характеризують поняття сталого розвитку.

Проблематика сталого розвитку економіки набула значного поширення у світовій науковій спільноті з 1992 року після Конференції в Ріо-

де-Жанейро, у висновках якої було наголошено, що основою формування майбутнього людства є сталий (збалансований) розвиток [3]. Це стало новим етапом у розвитку суспільства та сформувало нову парадигму наукового мислення, яка отримала назву «сталий розвиток суспільства». Відтоді більшість країн світу взяли на себе зобов'язання дотримуватися основних положень концепції сталого розвитку, впроваджуючи їх як на національному, так і на регіональному рівнях.

Справді, Конференція ООН з питань довкілля та розвитку в Ріо-де-Жанейро (1992 р.) і XIX спеціальна сесія Генеральної Асамблеї ООН за участю глав держав та урядів (Нью-Йорк, 1997 р.) стали найбільш значущими подіями у процесі розробки концепції сталого розвитку. Головна ідея конференції в Ріо-де-Жанейро полягала у відмові від концепції споживацтва, згідно з якою зростання споживання вважається основним критерієм соціально-економічного розвитку.

Термін «сталий розвиток» у межах «Порядку денного на XXI століття» [12] визначається як «розвиток, що задовольняє потреби сучасного покоління, не ставлячи під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольняти власні потреби». Усі наступні визначення базувалися саме на цій трактовці сталого розвитку.

З англійської мови «sustainable development» дослівно означає «розвиток, що підтримується» (sustain – підтримувати, витримувати). Це поняття відповідає українському терміну «сталий розвиток», тобто постійний (стабільний) розвиток. Водночас явище, про яке йдеться, містить ще один важливий аспект – здатність утримувати рівновагу, не руйнуватися, що найбільш точно відображається у понятті «сталий розвиток». Сталою можна вважати таку систему розвитку, яка здатна адаптуватися до змін (інколи непередбачуваних) в операційному середовищі з мінімальними втратами, змінами або зниженням функціональності.

Термін «сталий розвиток» є перекладом англійського поняття «sustainable development», дослівний переклад якого означає «життєздатний розвиток», або, за змістом, «самопідтримуваний розвиток», що інколи інтерпретують як всебічно збалансований розвиток. Саме сталість є тим рівноважним станом, який підтримує добробут людини та

соціального устрою завдяки життєзабезпечувальним функціям природи як основи суспільного розвитку.

Аналіз теоретичних підходів до визначення сутності поняття «сталий розвиток» свідчить про наявність певних суперечностей у його трактуванні на мікро- та макрорівнях. Встановлено, що на макроекономічному рівні, хоча існують певні відмінності в окремих підходах до розуміння сталого розвитку, вони не виходять за межі традиційної концепції.

Таким чином, аналіз існуючих концепцій сталого розвитку дозволяє зробити висновок, що сучасні наукові підходи зосереджені на інтеграції економічної, екологічної та соціальної складових у процесі забезпечення стабільного розвитку суспільства. У цьому контексті особливого значення набувають інновації, які виступають ключовим фактором забезпечення економічної стійкості та довгострокового розвитку. Розгляд сталого розвитку крізь призму інноваційних процесів дозволяє розширити теоретичну базу та сформулювати нові практичні підходи до управління економічною стійкістю в умовах глобальних викликів.

На мікрорівні сталий розвиток здебільшого ототожнюється зі стабільним економічним зростанням та фінансовою стійкістю організації. Проте в багатьох випадках екологічні та соціальні наслідки виробничої діяльності залишаються поза увагою, що суперечить концептуальній сутності сталого розвитку.

Стійкість організацій відображає їхній поточний стан, сприяє зниженню потенційних втрат від впливу зовнішніх факторів, забезпечує стабільність функціонування підприємства на ринку та його адаптацію до сучасних умов господарювання. У цьому контексті сталий розвиток організації передбачає гармонійне поєднання економічної, екологічної та соціальної складових.

Аналіз економічної літератури свідчить про існування широкого спектра видів стійкості організацій, серед яких можна виділити: економічну, фінансову, технічну і технологічну, ринкову, організаційну, кадрову, екологічну, стратегічну стійкість, стійкість ліквідності та розвитку, стійкість підприємницьких структур, стійкість зовнішніх зв'язків, соціально-психологічну,

комунікаційну, інноваційну, структурну тощо [6, 11].

Ключовим елементом загальної стійкості організацій в умовах сучасних викликів є їхня економічна стійкість, проте її інтерпретація у наукових дослідженнях є неоднозначною через різноманіття характеристик, що її визначають (таблиця 1). Економічна стійкість підприємства включає здатність забезпечувати ефективне використання ресурсів, підтримувати конкурентоспроможність, адаптуватися до

змінного ринкового середовища та протидіяти кризовим явищам.

Таким чином, розширене трактування сталого розвитку на мікрорівні дозволяє інтегрувати економічну, соціальну та екологічну складові в процеси управління організацією. Врахування цих аспектів є важливим для формування інноваційних стратегій, що забезпечують довгострокову стабільність підприємств і сприяють загальному сталому розвитку економіки.

Таблиця 1

Визначення економічної стійкості організації

Автор	Визначення
Долішній М.	Економічна стійкість підприємства – це здатність адаптуватися до змін зовнішнього середовища, забезпечуючи стабільний розвиток через оптимальне використання ресурсів і підвищення конкурентоспроможності.
Семенов Г.	Стійкість підприємства – це комплексна характеристика, що визначає його можливість довгострокового розвитку та мінімізації ризиків через ефективне управління виробничими, фінансовими та соціальними процесами.
J. Schumpeter	Стійкість підприємства формується через здатність до інновацій, які забезпечують конкурентну перевагу та адаптивність до ринкових змін.
M. Porter	Конкурентоспроможність та економічна стійкість визначаються ефективною стратегією позиціонування підприємства у галузі та можливістю створення стійкої цінності для споживачів.
J. Barney	Організаційна стійкість залежить від унікальних ресурсів і компетенцій компанії, які важко імітувати та які забезпечують довготривалу конкурентну перевагу.
J. A. Tainter	Стійкість системи залежить від її здатності до адаптації, що включає ефективне використання ресурсів і розвиток нових управлінських стратегій.

Джерело: складено авторами на основі узагальнення

Економічна стійкість організації визначається її здатністю функціонувати та розвиватися в умовах змінного економічного середовища, зберігаючи конкурентоспроможність і фінансову стабільність.

Основними характеристиками економічної стійкості організацій є збереження конкурентних переваг на довгостроковий період, гнучкість у реагуванні на зміни зовнішнього середовища, оптимізація управлінських та фінансових процесів, а також раціональне використання ресурсів.

Інновації є одним із ключових факторів забезпечення стійкого розвитку підприємства та економіки, підвищення її стійкості. Вони охоплюють не лише технологічні вдосконалення, але й організаційні та управлінські трансформації. Основні напрями інноваційного розвитку: використання цифрових технологій у виробництві та управлінні; впровадження екологічно чистих виробничих процесів; розвиток зеленої економіки та циркулярної економіки; соціальні

інновації, спрямовані на покращення якості життя.

Роль інновацій у забезпеченні стабільного розвитку полягає у створенні нових бізнес-моделей, що дозволяють мінімізувати витрати, підвищити ефективність використання ресурсів і зменшити екологічний вплив.

Інновації, впроваджені у виробничий процес, відіграють ключову роль у досягненні сталого розвитку, оскільки сприяють ефективнішому використанню природних ресурсів та зменшенню негативного впливу на навколишнє середовище. Взаємозв'язок між інноваційною діяльністю та складовими сталого розвитку проявляється у основних сферах впливу (таблиця 2).

Таким чином, інноваційна діяльність є ключовим фактором стійкості та стабільного розвитку, оскільки впливає на всі аспекти функціонування підприємств і економіки в цілому, забезпечує економічне зростання, технологічний прогрес, соціальний добробут, екологічну відповідальність і ефективне регулювання.

Взаємозв'язок інноваційної діяльності, стійкості та стабільного розвитку підприємства й економіки в цілому

Компонент стійкості та стабільного розвитку	Вплив інноваційної діяльності на підприємство	Вплив інноваційної діяльності на економіку в цілому
Економічна стійкість	- оптимізація витрат та підвищення ефективності виробництва; - збільшення прибутковості та інвестиційної привабливості; - диверсифікація продукції та ринків збуту	- прискорення економічного зростання; збільшення частки високотехнологічного виробництва; - формування нових секторів економіки.
Технологічна стійкість	- впровадження передових технологій у виробничі процеси; - підвищення рівня автоматизації та цифровізації; - покращення якості продукції.	- розвиток національної інноваційної екосистеми; - підвищення рівня технологічної незалежності; - поширення інноваційних технологій у різних галузях.
Соціальна стійкість	- покращення умов праці та соціальних гарантій; - підвищення рівня кваліфікації та професійного розвитку персоналу; - формування корпоративної соціальної відповідальності.	- підвищення рівня зайнятості та покращення доступу до якісної освіти та медицини - зменшення соціальної нерівності.
Екологічна стійкість	- скорочення шкідливих викидів та оптимізація споживання ресурсів; - впровадження енергоефективних та екологічних технологій; - підвищення екологічної відповідальності бізнесу.	- зменшення рівня забруднення навколишнього середовища; - оптимізація використання природних ресурсів; - формування «зеленої» економіки та екологічного балансу.
Інституційна та регуляторна стійкість	- запровадження сучасних методів управління; - взаємодія з науковими установами та стартапами; - розширення партнерських відносин у галузі інновацій.	- покращення бізнес-клімату та сприятливих умов для підприємництва; - посилення ролі державної підтримки інновацій - зміцнення позицій країни у світових рейтингах інноваційності

Джерело: складено авторами на основі узагальнення

На рівні підприємств і регіонів досягнення стійкого розвитку та економічної стабільності вимагає комплексного підходу. До основних практичних інструментів відносять:

- використання стратегічного планування для підвищення адаптивності бізнесу;
- розвиток партнерських відносин між державою, бізнесом і науковими установами;
- впровадження сучасних технологій та автоматизації виробничих процесів;
- залучення інвестицій у дослідження та розробки;

Прикладами успішного застосування інновацій для забезпечення стійкого розвитку є:

1. Програми з енергозбереження та зменшення викидів CO₂.

Багато підприємств та організацій впроваджують програми, спрямовані на підвищення енергоефективності та зменшення викидів парникових газів. Наприклад, у місті Львів реалізується проєкт «Енергоефективний район міста Львова», в рамках якого 34 будинки

беруть участь у заходах з термомодернізації. Середній показник енергозбереження у повністю модернізованих будівлях складає близько 30%, що дозволяє щорічно зменшувати викиди CO₂ на 835 тонн. [1]

Корпорація Microsoft також активно працює над зменшенням свого вуглецевого сліду, впроваджуючи заходи з енергоефективності, використання відновлюваних джерел енергії та компенсації викидів. Компанія планує до 2030 року досягти від'ємного рівня викидів вуглецю, а до 2050 року видалити з навколишнього середовища весь вуглець, який вона викинула з моменту свого заснування. [2]

2. Використання відновлюваних джерел енергії на виробництві.

Використання відновлюваних джерел енергії, таких як сонячна, вітрова та гідроенергія, стає все більш поширеним серед підприємств, які прагнуть зменшити свій вплив на навколишнє середовище. Наприклад,

компанія Festo пропонує рішення для автоматизації, які допомагають зробити виробничі процеси максимально енергоефективними та нейтральними до викидів CO₂. Серед таких рішень – модулі енергоефективності MSE6, які оптимізують споживання енергії у пневматичних системах.[3]

3. Підтримка соціального підприємництва та сталих бізнес-моделей.

Соціальне підприємництво поєднує комерційну діяльність з вирішенням соціальних та екологічних проблем. Такі підприємства спрямовують свій прибуток на досягнення соціальних цілей, забезпечуючи при цьому фінансову стійкість. Наприклад, в Україні діють соціальні підприємства, які створюють робочі місця для людей з обмеженими можливостями, покращують доступ до освіти для дітей із малозабезпечених сімей або займаються збереженням екосистеми шляхом розробки та впровадження екологічно чистих технологій. [4,5].

Використання інноваційних бізнес-моделей дозволяє таким підприємствам ефективно поєднувати досягнення соціальних місій з отриманням прибутку, що сприяє їх сталому розвитку та позитивному впливу на суспільство.

Таким чином, впровадження програм з енергозбереження, перехід на відновлювані джерела енергії та підтримка соціального підприємництва є важливими кроками на шляху до сталого розвитку та зменшення негативного впливу на навколишнє середовище.

6. ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМКУ

Інновації, економічна стійкість і стабільний розвиток є взаємопов'язаними та взаємозалежними компонентами сучасної економіки. Інноваційна діяльність відіграє ключову роль у підвищенні конкурентоспроможності підприємств, зниженні ризиків економічної нестабільності та формуванні довгострокових стратегій сталого розвитку. Основні висновки дослідження:

1. Інновації як драйвер економічного зростання.

Впровадження інновацій сприяє підвищенню продуктивності праці, оптимізації використання ресурсів та зростанню прибутковості підприємств. Використання передових технологій забезпечує стабільність функціонування підприємств та підвищує їхню здатність до адаптації в умовах глобалізації.

2. Роль інновацій у забезпеченні економічної стійкості.

Дослідження показало, що рівень економічної стійкості значною мірою залежить від здатності підприємств до інтеграції новітніх технологій у виробничі та управлінські процеси. Використання цифрових технологій, штучного інтелекту та автоматизації є важливими інструментами підвищення стійкості економічних систем.

3. Взаємозв'язок між інноваціями та стабільним розвитком.

Стабільний розвиток охоплює три складові: економічну, соціальну та екологічну. Інновації сприяють оптимальному використанню природних ресурсів, зменшенню шкідливого впливу на довкілля, а також підвищенню якості життя населення за рахунок впровадження нових технологічних рішень.

4. Екологічний аспект інноваційної діяльності.

Використання відновлюваних джерел енергії, програм енергозбереження та технологій із низьким рівнем викидів CO₂ сприяє формуванню «зеленої» економіки. Це забезпечує екологічну безпеку та зменшує залежність від традиційних енергоресурсів.

5. Соціальна відповідальність бізнесу та сталий розвиток.

Соціальне підприємництво та сталі бізнес-моделі набувають все більшого значення в умовах сучасних економічних викликів. Створення робочих місць, підтримка освітніх ініціатив та впровадження соціальних програм сприяють покращенню якості життя та соціальній інтеграції.

6. Державна підтримка інноваційної діяльності.

Важливим фактором інноваційного розвитку є ефективна державна політика, яка стимулює інвестиції в наукові дослідження, підтримує розвиток високотехнологічних галузей та сприяє інтеграції підприємств у глобальні ринки.

Подальші наукові дослідження можуть бути спрямовані на: розробку ефективних механізмів державного регулювання та підтримки інноваційного розвитку; дослідження впливу цифровізації та автоматизації на зміну економічних моделей; формування стратегій адаптації підприємств до швидких змін у глобальній економіці;

аналіз довгострокових ефектів впровадження інноваційних екологічних програм.

Отже, інновації виступають головним інструментом забезпечення економічної стійкості та сталого розвитку, формуючи умови для конкурентоспроможного та екологічно відповідального бізнесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Львів як взірць енергозбереження available at: URL https://www.giz.de/en/downloads/giz2024-ua-lviv-leads-the-way-in-saving-energy.pdf?utm_source=chatgpt.com
2. Агентство з охорони навколишнього середовища available at: повний URL (EPA) <https://www.epa.gov>
3. Сталий розвиток в автоматизації available at: URL https://www.festo.com/ua/uk/e/rishiennia/stalii-rozvitok-v-avtomatizatsiyi-id_5159/?utm_source=chatgpt.com
4. Соціальний вплив у бізнесі: Основи соціального підприємництва available at: URL https://business-broker.com.ua/blog/sotsialnyj-vplyv-u-biznesi-osnovy-sotsialnoho-pidpriemnytstva/?utm_source=chatgpt.com
5. Що таке бізнес модель у соціальному підприємстві й чому її є сенс використовувати при плануванні available at: URL https://bigggidea.com/practices/scho-take-biznes-model-u-sotsialnomu-pidpriemnitstvi-j-chomu--e-sens-vikoristovuvati-pri-planuvanni/?utm_source=chatgpt.com
6. Долішній М. І. Економічна стійкість підприємств: теоретико-методологічні засади та механізми забезпечення / М. І. Долішній. Львів : ІРД НАН України, 2006. 320 с.
7. Семенов Г. А. Економічна стійкість підприємств у сучасних умовах господарювання / Г. А. Семенов. Київ : КНЕУ, 2010. 284 с.
8. Schumpeter J. The Theory of Economic Development: An Inquiry into Profits, Capital, Credit, Interest, and the Business Cycle / J. Schumpeter. Cambridge : Harvard University Press, 1934. 255 p.
9. Porter M. Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance / M. Porter. New York : Free Press, 1985. 592 p.
10. Barney J. Firm Resources and Sustained Competitive Advantage / J. Barney // Journal of Management. 1991. Vol. 17, No. 1. P. 99–120.
11. Tainter J. A. The Collapse of Complex Societies / J. A. Tainter. Cambridge : Cambridge University Press, 1988. 250 p.
12. Як ООН підтримує Цілі сталого розвитку в Україні available at: URL <https://ukraine.un.org/uk/sdgs>

REFERENCES

1. Lviv as a Model of Energy Efficiency. Available at: <https://www.giz.de/en/downloads/giz2024-ua-lviv-leads-the-way-in-saving-energy.pdf> [Accessed 07 Feb 2025].
2. U.S. Environmental Protection Agency (EPA). Available at: <https://www.epa.gov> [Accessed 07 Feb 2025].
3. Sustainable Development in Automation. Available at: https://www.festo.com/ua/uk/e/rishiennia/stalii-rozvitok-v-avtomatizatsiyi-id_5159 [Accessed 07 Feb 2025].
4. Social Impact in Business: Basics of Social Entrepreneurship. Available at: <https://business-broker.com.ua/blog/sotsialnyj-vplyv-u-biznesi-osnovy-sotsialnoho-pidpriemnytstva> [Accessed 07 Feb 2025].
5. What is a Business Model in Social Entrepreneurship and Why It Makes Sense to Use It in Planning. Available at: <https://bigggidea.com/practices/scho-take-biznes-model-u-sotsialnomu-pidpriemnitstvi-j-chomu--e-sens-vikoristovuvati-pri-planuvanni> [Accessed 07 Feb 2025].
6. Dolishniy M. I. (2006) *Economic Stability of Enterprises: Theoretical and Methodological Foundations and Mechanisms of Provision*. Lviv: Institute for Regional Studies of NAS of Ukraine.
7. Semenov G. A. (2010) *Economic Stability of Enterprises in Modern Economic Conditions*. Kyiv: KNEU.
8. Schumpeter J. (1934) *The Theory of Economic Development: An Inquiry into Profits, Capital, Credit, Interest, and the Business Cycle*. Cambridge: Harvard University Press.

9. Porter M. (1985) *Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance*. New York: Free Press.
  10. Barney J. (1991) 'Firm Resources and Sustained Competitive Advantage', *Journal of Management*, Vol. 17, No. 1, pp. 99–120.
  11. Tainter J. A. (1988) *The Collapse of Complex Societies*. Cambridge: Cambridge University Press.
  12. How the UN Supports Sustainable Development Goals in Ukraine. Available at: <https://ukraine.un.org/uk/sdgs> [Accessed 07 Feb 2025].
-

Abstract

BOKOVETS Viktoriia, DAVYDIUK Liudmyla, HRYGORUK Iryna

Innovation, economic sustainability and sustainable development: theoretical and practical aspects

The article conducts a comprehensive study of the relationship between innovation, economic sustainability and sustainable development, which are key factors of modern economic growth. The theoretical foundations of these concepts, their interaction and significance for the formation of a competitive economy are revealed. The main mechanisms for introducing innovations in various sectors of the economy and their role in ensuring long-term economic stability are identified. Strategic approaches to innovative development are outlined, which contribute to increasing the adaptability of economic systems to global challenges.

Economic sustainability is analyzed as the ability of a system to maintain and strengthen its structure under the influence of internal and external factors. It is determined that economic sustainability largely depends on the level of technological innovations, their scale and pace of integration into production and management processes. Mechanisms for increasing economic sustainability based on the effective use of innovative resources, including financial, technological and intellectual assets, are investigated.

Sustainable development is considered as a concept that includes economic, environmental and social components. The main principles of sustainable development are determined, including: rational use of resources, minimization of negative impact on the environment, creation of favorable conditions for social progress. It is proven that the integration of innovation strategies is one of the key factors in achieving sustainable development, as it contributes to increasing the efficiency of the use of natural and production resources, reducing environmental risks and increasing the well-being of the population.

Particular attention is paid to practical aspects of implementing innovation strategies in various sectors of the economy. Examples of successful application of innovative technologies in industry, the agricultural sector, energy and the service sector are given. The impact of digitalization, automation and artificial intelligence on the transformation of business processes and increasing labor productivity is studied. The role of state policy in stimulating innovative activity, creating favorable conditions for the development of entrepreneurship and attracting investments in scientific and research activities is considered.

The results obtained can be used to develop effective economic policies and management decisions aimed at increasing the innovation potential of the economy. Recommendations are proposed for the development of strategies for sustainable economic development, taking into account modern technological challenges and global trends. The presented conclusions can become the basis for further scientific research and practical application in the digital economy.

Keywords: *innovation, economic sustainability, sustainable development, economic growth, innovation strategies, technological development, public policy, digitalization, management decisions.*

Стаття надійшла до редакції 26.11.2024 р.

Бібліографічний опис статті:

Боковець В., Давидюк Л., Григоруку І. Інновації, економічна стійкість і стабільний розвиток: теоретичні та практичні аспекти. *Innovation and Sustainability*. 2024. № 4. С. 180-188.

Bokovets V., Davydiuk L., Hrygoruk I. (2024) Innovation, economic sustainability and sustainable development: theoretical and practical aspects. *Innovation and Sustainability*, no. 4, pp. 180-188.

